بەش: دەروونزانی

کۆلێژ: ئاداب

زانکۆ : سەلاحەدین

بابەت : دەروونزانی مەعریفی

پەرتووکی کۆرس : قۆناغی چوارەم- کۆرسی یەکەم

ناوی مامۆستا / پ.د.عمر ابراهیم عزیز

ساڵی خوێندن: ٢٠٢٣-٢٠٢٤

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	جیاوازی تاکایەتی
2. ناوی مامۆستای بەر پرس	پ.د.عمر ابراهیم عزیز
3. بەش/ کۆلێژ	دەروونزانی/ ئاداب
4. پەیوەندی	ئیمێل:omar.azeez@su.edu.krd
5. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	تەنها (٣) کاتژمێر تیۆری
6. ژمارەی کارکردن	
9. وشە سەرەکیەکان	

ئامانجی تایبەتی:

ئامانجی تایبەتی ئەم بابەتە ئاشناکردنی قوتابیانە بە سایکۆلۆژییەتی مەعریفە و چوونە نێو هەموو ئەو برگە و بابەتانەی لە دوور و نزیکەوە پەیوەندیان بەو زانستەوە هەیە و تاك ئاگادارەکەنەوە بەوەی خودی ئەو هەمیشە پێکهاتووی پرۆسێسە مەعریفییە سادە و ئالۆزەکانە و کردارە مەعریفیەکان راستەوخۆ تواناکانی ئەو لەسەر پەیبردن و بیرکردنەوە و یادەوەری و شێوازە مەعریفیەکان و تەواوی پرۆسەکانی تر دەردەخەن..

ئامانجی گشتی:

پەرەپێدانی هزری قوتابیانە بەوەی چەندە لە دەروونزانی و لقەکانی قووڵبنەوە ئەوەندە بایەخی ئەو زانستەیان بۆ روونتر دەبێتەوە و ئەو زانستەش (دەروونزانی مەعریفە) زانیاری زیاتریان لەبارەی هەڵسووڕانی خۆیان وەك بوونێکی عاقڵ لە نێو کۆمەڵگە لا گەلاڵە دەبێ.

پرۆگرامی بابەتی دەروونزانی مەعریفی (Cognativ psychology)

لەم بابەتانەی بەسەر ئەم حەوت بەشدا دابەشکراوە:-

بەشی یەکەم

دەروازەیەك بۆ دەروونزانی مەعریفی

- پێناسەی دەروونزانی مەعریفیی
- بۆچی ئەو زانستە دەخوێنین؟
- کورتەیەکی مێژوویی لەبارەی مەعریفە و دەروونزانی مەعریفەوە:
- دەروونزانی مەعریفی لە روانگەی مێژوەوە:
- بابەتەکانی دەروونزانی مەعریفی
- میتۆدەکانی لێکۆڵینەوەی زانستیی لە دیاردە مەعریفیەکان

بەشی دووەم

بنەما بایۆلۆژییەکانی مەعریفە

- دەزگەی دەماریی و پەیوەندی بە مەعریفەوە
- رێکخستنی دەزگای دەماریی و ئەرکەکانی
- بەشەکانی دەزگای دەماریی
- تایبەتمەندییە کانی پێکهاتنی دەزگای دەماری ناوەندی
- گەشەی مێشك
- ئامادەکردنی زانیاری و چارەسەرکردنی لە دەزگای دەماریی
- گوێزەرەوە دەمارییەکان

بەشی سێیەم

" ئاگایی"

- چەمکی ئاگایی
- هەستکردن و ئاگایی و پەیبردن
- جۆرەکانی ئاگایی
- تایبەتمەندییەکانی ئاگایی:
- ئەرکەکانی ئاگایی:
- قۆناغەکانی ئاگایی
- ئەو فاکتەرانەی کار لە ئاگایی دەکەن

بەشی چوارەم

دەرککردن (پەیبردن)

- پێناسەی دەرککردن
- چەمکی دەرککردن
- خەسڵەتەکانی رەفتاری دەرککردن :-
- پەیبردنی کۆمەڵایەتی :-
- پەیبردن لە رێگەی بینینەوە :
- رێچکەکانی پەیبردن لە رێگەی بینینەوە :
- پەیبردن لە رێگەی بیستنەوە :
- فاکتەرە کاریگەرەکانی سەر دەرککردن
- جێگیریی پەیبردن
- پەیبردن بە قوڵایی
- پەیبردن بە جووڵە
- هەڵەکانی پەیبردن

بەشی پێنجەم

یادگە و چارەسەری زانیارییەکان

- پێناسەی یادگە
- پێوانی یادگە
- پێناسەی بیرچوونەوە
- سوودەکانی لە بیرچوون:-
- تیۆرەکانی لەبیرچوونەوە:-
- جۆرەکانی یادگە(پۆلێنی ئەتکنسۆن و شیفرن)
- گرنگترین تایبەتمەندییەکانی هەستەوەرە یادگە:-
- چەند هەنگاوێکی ستراتیژی بۆ چاککردن و باشترکردنی یادگە

بەشی شەشەم

نوێنەرایەتی و سیمبولیزەکردنی زانیاری لە سیستمی مەعریفیدا

- نوێنەرایەتی مەعریفی
- گرنگترینی ئەو رێگایانەی زانایان بۆ نوێنەرایەتی زانیاری لە بونیادی مەعریفی تاك لەسەری رێك کەوتوون:

بەشی حەوتەم

شێوازە مەعریفیەکان

- ریشەی چەمکی شێوازی مەعریفی بۆ چوار سەرچاوە دەگەڕێتەوە:
- پێناسەی شێوازە مەعریفییەکان
- هەندێ لەتایپە مەعریفییەکان
- پێکهاتەکانی شێوازی مەعریفی

- **پۆلێنی شێوازە مەعریفییەکان**

سەرچاوەکان:

1- علم النفس المعرفی /أ.د عدنان یوسف العتوم
2- النمو العقلي و التطور المعرفي /محمد وقيدي
3- دراسات معاصره فی علم النفس المعرفی / أ.د مهند عبد الستار
4- علم النفس المعرفی المعاصر / الدکتور انور محمد الشرقاوی

پرسیاری نموونەیی

پێناسەی ئۆزۆبل بۆ دەروونزانی مەعریفی چییە؟ دواتر بزانە: فەلسەفە (3) سێ توخم وەك مەرج بۆ روودانی مەعریفە دەخاتە روو ، ئەم 3 توخمانە چین بیانژمێرە و قسە لەسەر یەکێکیان بکە.

وەڵامی نموونەیی

پێناسەی ئۆزۆبل1969 : ئەو چوارچێوەیە کە لە چەند راستییەك و چەمك و زانیارییەك پێکدێت، هەروەها چەند گشتاندن و تیۆر و دۆزێك کە تاك فێریان دەبێت،کە دەتوانێ لە کاتی پێویست بیانگێرێتەوە و بەکاریان بهێنێ.

فەلسەفە (3) سێ توخم وەك مەرج بۆ روودانی مەعریفە دەخاتە روو:

1- خودی پەیبەر و عاقڵ 2- فەراهەمبوونی بابەتێك لە ژینگە کە مەعریفە بە خۆیەوە سەرقاڵکات

3- فەراهەمبوونی پەیوەندیی لە نێوان خود و بابەت.

خودی پەیبەر و عاقڵ:- دوو مەرجی بنچینەیین بۆ روودانی مەعریفە نەك بە تەنها لە تێڕوانینی فەلسەفیەوە بەڵکو لە تێڕوانینی دەروونیشەوە، خودی پەیبەر ئەو بوونەیە کە ماهییەتەکەی خۆی لێ روون و ئاشکرایە و لە کات و شوێنی تایبەتی خۆیدا هەمیشە سەرقاڵی پڕۆسە عەقلی و مەعریفیەکانە و بە مەش بوونی خۆی وەك بوونێکی زیندووی ئەکتیڤ دەزانێ و تەواوی مەوجوداتەکانی تر کە بەم شێوەیە چالاك نین ئەوا مەعریفە بە کێماسیەوە دێننە ئارا و ناسینیان بۆ شتەکان لاسەنگ دەبێت.

-